

EUROPEISK DIAKONI

Raues Haus

Den mannlige diakonitradisjons vugge stod i Hamburg, og knytter seg til personen Johan Hinrich Wichern. Han stod i begynnelsen av 1830 årene midt oppe i de mange problemer og negative konsekvenser av industrialiseringen. Han var også grepet av den pietistiske vekkellesbevegelse som vi kjenner fra samme tid i vårt land med Hans Nilsen Hauge.

Foreldreløse gutter

I 1833 flyttet han og hans familie sammen med tre gutter inn i et lite bindingsverkshus i utkanten av Hamburg. Huset og en større tomt var stilt til disposisjon av familien Raue, derav navnet. Wichern hadde drevet søndagsskole og kommet i kontakt med familier og barn i meget vanskelige sosiale kår. Omsorgsbehovet hos byens foreldreløse og sosialt vanskeligstilte barn gjorde at institusjonen raskt vokste, og det ble bygget nytt guttehem allerede året etter og også i 1835. Etterhvert som



guttene vokste til og fikk opplæring, ble de gitt ansvar som husfedre for nye bofellesskap.

Diakoner og diakonisser

På samme måte som diakonissene som gikk sammen i søsterfellesskap med utgangspunkt i utdanningsinstitusjonens moderhus, gikk de unge menn ved Raues Haus sammen i broderforbund som diakoner. Inspirert av Wichern og hans arbeid ble det snart etablert en rekke diakon-

EUROPEISK DIAKONI



hjem over hele Tyskland. Allerede før århundreskiftet fantes det bare i Tyskland 16 utdanningsinstitusjoner for diakoner. Mens diakonissene holdt seg til sykepleien holdt diakonene seg først og fremst til sosialt arbeid med boinstitusjoner og skoler i sentrum.

Integrert 4 1/2 års studium

Når Diakonhjemmets hovedstyre litt utradisjonelt la sin årlige weekend til Kielfergen og Hamburg, ble de møtt av en utdan-

Johan Hinrich Wichern regnes som den mannlige diakoni's far. I 1833 flyttet han sammen med familien og noen foreldreløse gutter inn i huset, som har gitt navn til dagens omsorgs- og utdanningsinstitusjon, Raues Haus.

ningsinstitusjon i forandring. Ved Raues Haus får studentene en integrert 4 1/2 år lang utdanning tilsvarende vår 4-årige sosionom/diakonutdanning. En viktig forskjell er at mens våre studenter kan bryte av etter 3 år, med et fullverdig vitnemål som sosionom eller sykepleier i hånden, får studentene på Raues Haus vitnemål først etter endt utdanning. En annen forskjell ligger i det avsluttende år hvor praksis med praktikantlønn er hovedelement i Tyskland. Et annet element som skiller seg fra vår nåværende praksis er utvelgelseskriterier ved opptak av nye studenter. Dette skjer i større grad ut fra motivasjon og praksiserfaring enn artiumskarakterer. 2/3 av studentene er kvinner.

De fleste vigsles til diakon

Den mannlige diakonitradisjon, som er sterkt representert i Tyskland og Skandinavia slik Lutherdommen er det, er også knyttet til at man lar seg innvie til diakon i kirken etter endt utdanning. Unntaket er Norge hvor man blir diakon først i det man går inn i en menighetsstilling. Den praksis som har nedfelt ved Raues Haus,

EUROPEISK DIAKONI

Klokketårnet ved Wichernhaus vitner om den tid da det stod et bedehus for indremisjonsarbeid her. Et vitnesbyrd om den nære kontakten mellom den pietistiske vekkelse og diakonien.

Diakonhjemmets ledelse og hovedstyre på kortvisitt i Raues Hus (bildet til høyre). Her representert ved fra høyre, Kai Ingolf Johannessen, rektor ved Diatahs, Sigrun Møgedal, direktør ved Internasjonalt Senter, Hallvard Holtet, rektor ved Diasyk, forstander Geir Gundersen, Terje Kaupang, rektor ved Diasos og hovedstyrets formann Gustav Berentsen.

er en slags mellomting. Det er ingen kollektiv vigsel på institusjonen etter endt utdanning. Derimot inviteres man til et forberedende år i kontakt med diakonforbundet på det sted man setter bo. Gjennom deltagelse i konventene etableres kontakten med diakonforbundet og man forbereder seg til innvielsen. Diakonvigslingen skjer ut fra personlig overbevisning og kallsopplevelse og er uavhengig av hvilken jobb man har. For tiden er det ca. 2/3 av kandidatene fra Raues Haus som lar seg vie til diakon i den tyske lutherske kirke. For landet som helhet skjer lignende diakonvigslinger i alle dets 16 diakonforbund.

Kontakt med kildene

Hvilken betydning har så kon-



takten mellom Diakonhjemmets hovedstyre og Raues Haus? For det første gjelder det en kontakt med kildene og den over 100 årige diakontradisjon vår institusjon står i. I den ligger kvaliteter som må oppdages av nye generasjoner ledere og tillitsvalgte.

Spesielt interessant nå var det å møte mennesker som selv hadde begynt å stille spørsmål om institusjonens egenart og idégrunnlag. Lenge hadde man vært opptatt av å gi svar uten at spørsmål var blitt stilt. Dette så mye verre fordi institusjonen var gjennom en sekulariseringsprosess så sterk at

EUROPEISK DIAKONI



kirken begynte å stenge kranene for sine faste tilskudd. Nedleggelse var seriøst drøftet.

En ny linje vokste frem med en nesten barnlig interesse og iver etter å finne frem til kildene hvor institusjonens røtter hadde funnet sin næring. Grunnleggeren Wichern fikk sin renessanse. Man oppdaget som så ofte når man går til historien med åpent sinn, en verdifull skatt, og fant byggemateriale for å reise institusjonen på ny innenfra.

Ny profil

Raues Haus fremstår i dag som

en institusjon som er stolt av sine røtter. Den har helt kastet av seg sin blygsel for sin historie og gjort det som før ble betraktet som en tung og bakstreversk last til hovedsak i sin profilering utad.

I dag består Raues Haus av diakonutdanningen med sine 200 studenter, mindre bokollektiver for gutter flere steder i Hamburg, boinstitusjoner for eldre, privat, kristen grunnskole (Wichernschule), omsorgstilbud for psykisk utviklingshemmede og forlagsvirksomhet.